

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/647/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112204684
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5112204684.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Potockého a členov senátu JUDr. Táne Rapčanovej a JUDr. Blaženy Stašíkovej, v právnej veci navrhovateľa: PhDr. I. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, XXX XX G. L. E., zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom D. Y. XXX/XX, D., proti odporcovi: Slovenská republika, zast. Ministerstvom spravodlivosti SR, so sídlom Župné nám. 13, 813 11 Bratislava, o zaplatenie 18.399,42 eur s príslušenstvom, v konaní o odvolaní navrhovateľa a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 27C/30/2012-154 zo dňa 23.10.2013, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bol návrh vo zvyšku zamietnutý, **p o t v r d z u j e .**

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 16.955,29 eur spolu s 9,5 % úrokom z omeškania ročne odo dňa 07.10.2011 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku o trovách konania **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia **v r a c i a** okresnému súdu na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 16.955,29 eur spolu s 9,5 % úrokom z omeškania ročne odo dňa 07.10.2011 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I). Návrh navrhovateľa vo zvyšku zamietol (výrok II), o trovách konania si vymienil rozhodnúť do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (výrok III).

V odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľ v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 27C/30/2012, si uplatnil proti odporcovi nárok na zaplatenie sumy 16.704,62 eur a sumy 826,39 eur s príslušným úrokom z omeškania od 07.10.2011 do zaplatenia. V konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 14C/154/2012, si navrhovateľ uplatnil voči odporcovi nárok na zaplatenie sumy 1.410,33 eur a sumy 189,07 eur s príslušným úrokom z omeškania od 11.05.2012 do zaplatenia. Nakoľko navrhovateľom uplatnené peňažné nároky smerovali proti tomu istému odporcovi a spolu skutkovo súviseli, uznesením zo dňa 30.10.2012, č. k. 27C/30/2012-60 obidve konania spojil na spoločné konanie s tým, že sa budú ďalej viesť pod sp. zn. 27C/30/2012.

Ako ďalej vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, podstata obidvoch žalobných návrhov navrhovateľa vychádzala z tvrdenia, že uznesením vyšetrovateľa ČVS: KUJP-88/OVVK-2003 zo dňa 02.12.2003 bolo voči jeho osobe vznesené obvinenie (ďalej už len uznesenie o vznesení obvinenia) pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa a trestný čin ublíženia na zdraví, ktoré sa v ďalšom konaní preukázalo ako nezákonné, nakoľko rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 13.09.2010, sp. zn. 31T/126/2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 20.09.2012, sp. zn. 2To/21/2011 bol spod obžaloby oslobodený. V konaniach pred súdom si podľa zák. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu, alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej už len zák. č. 58/1969 Zb.) uplatnil peňažný nárok na zaplatenie sumy 16.704,62

eur (úhrada trov trestného konania zaplatená obhajcovi JUDr. Šafrankovi), na zaplatenie sumy 826,39 eur (trovy zaplatené advokátovi v súvislosti so žiadosťou o predbežnom prerokovaní nároku), na zaplatenie sumy 1.410,33 eur (úhrada trov trestného konania zaplatená obhajcovi JUDr. Kuzmovi) a na zaplatenie sumy 189,07 eur (trovy zaplatené advokátovi v súvislosti s ďalšou žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku). Okresný súd v súvislosti s uplatnenými peňažnými nárokmi v odôvodnení rozsudku poznamenal, že navrhovateľ v priebehu konania vzal návrh čiastočne späť o zaplatenie súm 223,26 eur + 94,53 eur + 413,189 eur so žiadaným úrokom z omeškania, v ktorej časti bolo konanie zastavené. V odôvodnení rozsudku ďalej uviedol, že odporca nesúhlasil s návrhom navrhovateľa, žiadal ho v celom rozsahu zamietnuť, keď zároveň podrobne reprodukoval argumenty odporcu, na základe ktorých nároky uplatnené navrhovateľom nepovažoval za dôvodné. V ďalšej časti odôvodnenia rozsudku uviedol skutočnosti zistené zo spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 31T/126/2008 a z trestného rozkazu označeného súdu zo dňa 20.09.2011, č. k. 1T/74/2011, špecifikoval jednotlivé úkony obhajcov navrhovateľa v trestnom konaní, z ktorých navrhovateľ vychádzal pri uplatnení peňažných nárokov proti odporcovi a tiež uviedol skutočnosti zistené zo Stanov Odborového zväzu polície SR (ďalej už len Stanovy) a Štatútu právnej ochrany členov Odborového zväzu polície SR (ďalej už len Štatút). Z príjmového pokladničného dokladu zo dňa 28.03.2011 mal preukázané, že navrhovateľ zaplatil advokátovi JUDr. Igorovi Šafrankovi spolu sumu 16.704,62 eur. Z výpisu z bežného účtu mal preukázané, že Odborový zväz polície SR vykonal dňa 17.10.2003 bezhotovostný vklad 20.000,- Sk s poznámkou Mgr. I. K. a dňa 26.03.2004 bezhotovostný vklad 52.551,- Sk.

Z hľadiska právneho posúdenia veci okresný súd v ďalšej časti odôvodnenia rozsudku citujúc ust. § 1 ods. 1, 2, § 2, § 4 ods. 1, § 9 ods. 1, § 10, § 25 ods. 2 zák. č. 58/1969 Zb., § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka uviedol, že po vyhodnotení vykonaného dokazovania považoval návrh navrhovateľa za čiastočne dôvodný. V podrobnostiach v tomto smere uviedol, že pri posúdení otázky základu nároku vychádzal z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR, ktorý vo svojom rozhodnutí 4MCdo/15/2009 vyslovil, že za ústavné konformný treba považovať výklad, podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takému rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania sa trestné stíhanie končí, čo znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Obdobný právny názor bol vyslovený aj v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/194/2010, 4Cdo/183/2009 a ďalších. Okresný súd ďalej uviedol, že vychádzajúc z ustálenej judikatúry na danosti základu nároku navrhovateľa nič nemení ani tá skutočnosť, že osoba, ktorá dala podnet na začatie trestného stíhania, bola napokon právoplatne odsúdená pre trestný čin krivého obvinenia. Opačný postup by bol v rozpore so základnými zásadami zák. č. 58/1969 Zb., kde je jednoznačne definovaná zodpovednosť štátu za nezákonné rozhodnutie, ktorej zodpovednosti sa štát nemôže zbaviť. Navrhovateľovi teda vzniklo právo na náhradu škody, ktorá mu vznikla vynaložením nákladov na trovy obhajoby s tým, že v prejednávanej veci nezákonným rozhodnutím bolo uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 02.12.2003. Zároveň uviedol, že návrh bol riadne uplatnený voči pasívne legitimovanému subjektu, ako to vyplýva z ust. § 9 ods. 1 a § 25 ods. 2 zák. č. 58/1969 Zb. a zároveň bola splnená i podmienka predbežného prerokovania nároku, čo vplynulo z predložených listinných dôkazov, pričom bolo nesporné, že ústredný orgán štátu nároky poškodeného neuspokojil.

Čo sa týka navrhovateľom uplatneného nároku na náhradu škody z titulu trov obhajoby, ktorú mu poskytol v trestnom konaní obhajca JUDr. Kuzma, okresný súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že tento nárok nie je dôvodný. V konaní mal preukázané, že trovy obhajoby zaplatil JUDr. Kuzmovi Odborový zväz polície SR, čo je zrejme z výpisu z bežného účtu i zo samotného výsluchu navrhovateľa. Navrhovateľ teda nezaplatil obhajcovi JUDr. Kuzmovi žiadnu sumu, čo znamená, že v jeho majetkovej sfére nedošlo k zmenšeniu majetku. Na základe týchto zistení potom nepovažoval za dôvodný ani nárok navrhovateľa, ktorý si uplatnil z titulu predbežného prerokovania tohto nároku.

Nárok navrhovateľa na náhradu škody z titulu trov obhajoby trestného konania, ktoré vynaložil a zaplatil obhajcovi JUDr. Šafrankovi, ako i súvisiaci nárok na zaplatenie trov vynaložených na predbežné prerokovanie nároku (ustálený po čiastočnom späťvzátí návrhu na celkovú sumu 16.955,29 eur) okresný súd vyhodnotil ako dôvodný. V podrobnostiach uviedol, že nemal dôvodné pochybnosti o správnosti vyčíslenia tohto peňažného nároku a pokiaľ odporca namietal jednotlivé úkony obhajoby, navrhovateľ v tejto časti vzal návrh späť. Námietku odporcu vo vzťahu k úkonu obhajoby - rokovanie s klientom dňa 23.01.2004 - vyhodnotil okresný súd ako nedôvodnú s poukazom na skutočnosť, že tento úkon bol odôvodnený. Okresný súd ďalej konštatoval, že nemá dôvodné pochybnosti ani o vyúčtovaní cestovného a náhrady za stratu času, ako ich navrhovateľ špecifikoval. Poznamenal, že odporca len vo všeobecnosti

namietal všetky úkony s tým, že tieto neboli preukázané. Takéto vyjadrenie odporcu kvalifikoval len ako účelovú obranu, na ktorú neprihliadol. Pokiaľ ide o žiadané úroky z omeškania, okresný súd uviedol, že vychádzal z uplatneného nároku zo dňa 06.04.2011, ako to vyplýva z listu Ministerstva vnútra SR zo dňa 15.04.2011, kde sa výslovne konštatuje, že dňa 06.04.2011 bola doručená žiadosť navrhovateľa o predbežné prerokovanie nároku, čo znamená, že 6 mesačná lehota podľa § 10 zák. č. 58/1969 Zb. uplynula dňa 06.10.2011. od nasledujúceho dňa, t. j. od 07.10.2011 bol odporca v omeškaní. O náhrade trov konania si vymienil okresný súd rozhodnúť po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej s poukazom na ust. § 151 ods. 3 O.s.p.

Navrhovateľ podal odvolanie proti zamietajúcemu výroku rozsudku. V dôvodoch odvolania uviedol, že okresný súd dospel v tomto smere k nesprávnemu záveru. V podrobnostiach uviedol, že JUDr. Kuzma nebol s odbormi v žiadnom právnom vzťahu, vznikol mu nárok na odmenu za obhajobu voči nemu a nie voči odborom. JUDr. Kuzma zaúčtoval platbu prijatú od neho a nie od odborov. Je to to isté, ako keď si požičal peniaze na zaplatenie obhajoby druhému obhajcovi. Rozdiel je len v tom, že požičané peniaze nepoukázal druhému obhajcovi jeho veriteľ, ale požičané peniaze poukázal on. Peniaze chcel odborom vrátiť z vysúdenej sumy. Jeho majetok je zaťažený týmto záväzkom. Odbory od neho časom požičanú sumu vymôžu. Ako sa po tom domôže náhrady, keď bude žaloba v tejto časti právoplatne zamietnutá. A keby ju nepodal, ako by zabránil premlčaniu jeho nároku, ak by čakal s podaním žaloby až do doby, kým od neho odbory pohľadávku vymôžu.

Odporca podal odvolanie proti vyhovujúcemu výroku rozsudku. V dôvodoch odvolania uviedol, že nie je možné za nezákonné rozhodnutie považovať uznesenie o vznesení obvinenia, keďže toto nebolo po svojej právoplatnosti zrušené pre nezákonnosť. Nesplňa preto atribúty nezákonného rozhodnutia, ako to vyžaduje ust. § 4 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. Závery súdu prvého stupňa o existencii nezákonného rozhodnutia (uznesenia o vznesení obvinenia) sú dôsledkom jeho extenzívneho výkladu. Bol názoru, že závery o existencii nezákonného rozhodnutia v podobe obvinenia nie je možné prijímať paušálne a automaticky, v každej veci je potrebné prihliadať na konkrétne okolnosti prípadu. O tejto skutočnosti svedčí napr. Nález Ústavného súdu ČR, sp. zn. III. ÚS 165/2002, resp. rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.05.2012, č. k. 8Co/251/2010-103. Dal do pozornosti, že v trestnej veci navrhovateľa, orgány činné v trestnom konaní, boli zavádzané nepravdivou svedeckou výpoveďou P. Y., ktorý bol právoplatne odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Prešov v konaní sp.zn. 1T/74/2011. V konaní o návrhu navrhovateľa sa nepodarilo preukázať, že by akýkoľvek orgán v trestnom konaní nedovoleným spôsobom zasiahol do práv navrhovateľa. Pokiaľ tieto orgány vykonávali dôvodné procesné úkony, predpokladané (dovolené) právnym poriadkom, pričom neprekročili zákonom stanovené medze, nie je možné hovoriť o nesprávnom postupe týchto orgánov. Oslobodenie navrhovateľa spod obžaloby automaticky neznamená, že orgány činné v trestnom konaní postupovali nesprávne, resp. nezákonne, preto nemožno z oslobodzujúceho rozsudku vyvodiť nezákonnosť ich predchádzajúceho rozhodovania. Možnosť odlišného posúdenia právneho a skutkového stavu orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi je zákonom predpokladaná, jeho dôsledkom však nie je popretie celej fázy prípravného konania. Odporca v ďalšej časti odvolania namietal i sumu peňažného nároku, ktorá bola navrhovateľovi napadnutým rozsudkom priznaná. V tomto smere uviedol, že už v rámci prvostupňového konania vzniesol námietky k výške škody, ktorá mala navrhovateľovi vzniknúť zaplatením trov obhajoby JUDr. Šafrankovi, ktoré námietky v odvolaní zopakoval. Vytýkal okresnému súdu, že sa s absolútnou väčšinou týchto námietok vôbec nevysporiadal a neurobil tak ani v odôvodnení rozsudku. Z obsahu odôvodnenia rozsudku nevyplýva ani to, že by sa okresný súd riadne oboznámil s trestným spisom a aké závery z neho vo vzťahu k výške škody vyvodil. Pokiaľ by sa okresný súd riadne oboznámil s pripojeným trestným spisom, zistil by, že z tohto nevyplýva vykonanie úkonov právnej služby, o ktorých okresný súd uviedol, že nemal dôvodné pochybnosti o správnosti vyčíslenia. Odporca zároveň podrobne špecifikoval úkony z trestného spisu, na ktorých sa obhajca skutočne zúčastnil. Na základe uvedených skutočností nesúhlasil so záverom okresného súdu vysloveným v odôvodnení napadnutého rozsudku, že z jeho strany išlo o účelovú, resp. všeobecnú námietku. Vo vzťahu k úrokom z omeškania poukázal na najaktuálnejšiu rozhodovaciu činnosť súdov SR, podľa ktorých sa môže dlžník - štát dostať do omeškania až v prípade uloženia povinnosti nahradiť istinu (napr. Najvyšší súd SR sp. zn. 7MCdo/16/2011, resp. Krajský súd v Bratislave sp. zn. 2Co/123/2011). Pokiaľ okresný súd priznal navrhovateľovi právo na náhradu trov predbežného prerokovania nároku, neuviedol, ako dospel k záveru o tom, že tieto trovy je možné priznať a prečo ich považoval za preukázané. V prípade neúspechu odvolania a z dôvodu opatrnosti žiadal zmeniť napadnutý rozsudok tak, aby mu určil na plnenie 30 dňovú lehotu. Túto žiadosť odôvodnil administratívno - časovou náročnosťou úhrady.

Navrhovateľ sa k odvolaniu odporcu písomne nevyjadril. Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že ním produkovaný výklad k otázke odmeny obhajcu zaplatenej odbormi odmieta. Súhlasil s názorom okresného súdu, že u navrhovateľa nedošlo ku vzniku škody, nakoľko nedošlo k zmenšeniu jeho majetku. Navrhovateľ v konaní navyše nepreukázal ani to, že by sa jeho majetok o sumu odmeny obhajcu mal či i len v budúcnosti zmenšiť, keďže nebola preukázaná ani existencia jeho záväzku voči odborom. Ani z doložených vnútorných predpisov odborového zväzu nebolo možné takúto povinnosť odvodiť. Právny vzťah medzi odborovým zväzom a navrhovateľom hodnotil odporca ako prístupenie k záväzku na základe dohody s dlžníkom podľa § 534 Občianskeho zákonníka.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie účastníkov bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, podľa § 212 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 za použitia § 156 ods. 3 O.s.p.), vo výroku, ktorým bol návrh navrhovateľa vo zvyšku zamietnutý podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil, v ostatných výrokoch rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) s prihliadnutím na § 212 ods. 3 O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, to všetko z nasledovných dôvodov:

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo konštatuje, že pokiaľ okresný súd v prejednávanej veci ustálil, že je v zmysle zák. č. 58/1969 Zb. daná zodpovednosť štátu voči navrhovateľovi za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, tento jeho záver považuje za správny. Preskúmaním spisového materiálu mal i odvolací súd preukázané, že navrhovateľ bol zo skutkov, pre ktoré mu bolo uznesením zo dňa 02.12.2003 vznesené obvinenie, oslobodený, o čom svedčí rozsudok Okresného súdu zo dňa 13.09.2010, sp. zn. 31T/126/2008 a rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 20.09.2012, sp. zn. 2To/21/2011. Skutočnosť, že navrhovateľ bol oslobodený zo skutkov, pre ktoré mu bolo uznesením zo dňa 02.12.2003 vznesené obvinenie, nebola nakoniec medzi účastníkmi konania ani sporná. Pokiaľ odporca v odvolaní namietal, že uznesenie o vznesení obvinenia nie je možné považovať za nezákonné rozhodnutie (nakoľko po svojej právoplatnosti nebolo zrušené pre nezákonnosť a preto nespĺňa atribúty nezákonného rozhodnutia v zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb.), odvolací súd sa s týmto názorom odvolateľa nestotožnil. Okresný súd v prejednávanej veci správne vychádzal z ustálenej judikatúry (napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/15/2009, sp.zn. 3Cdo/194/2010, ktoré vychádzajú z rozhodnutí uverejnených v Zbierke súdnych rozhodnutí pod č. 35/1991 a č. 70/1994), keď ani odvolací súd nemal žiadne vážne dôvody preto, aby sa od uvedenej judikačnej praxe najvyššieho súdu odchyľil. Odvolací súd v tomto smere dáva do pozornosti najmä rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí pod č. 35/1991, ktoré podrobne analyzovalo otázku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (uznesením o vznesení obvinenia) podľa zák. č. 58/1969 Zb. Závery vychádzajúce z označeného rozhodnutia sú jednoznačné v tom, že pokiaľ občan, proti ktorému bolo trestné stíhanie zastavené, resp. bol spod obžaloby oslobodený, má podľa § 1 až § 4 zák. č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená uznesením o vznesení obvinenia, pričom oslobodenie spod obžaloby má rovnaký význam (i dôsledky) ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre jeho nezákonnosť. Právo na náhradu škody nemá iba ten, kto si vznesenie obvinenia zavinil sám, alebo bol spod obžaloby oslobodený len preto, že nie je za spáchaný trestný čin zodpovedný, alebo preto, že mu bola udelená milosť, alebo preto, že trestný čin, ktorý spáchal, bol amnestovaný. O prípad konštatovaný v predchádzajúcej vete sa v predmetnej veci zjavne nejedná. Z rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 13.09.2010, sp. zn. 31T/126/2008 je zrejmé, že navrhovateľ bol zo skutku pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie a ktorý bol kvalifikovaný ako trestný čin podľa § 158 ods. 1 písm. a) v súbehu s trestným činom podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31.12.2005, spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že nebolo dokázané, že by sa skutok stal. Z rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 20.09.2012, sp. zn. 2To/21/2011 je zároveň zrejmé, že navrhovateľ bol zo skutku, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie a ktorý bol kvalifikovaný ako trestný čin podľa § 158 ods. 1 písm. a) v súbehu s trestným činom podľa § 238 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31.12.2005, spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Závery vyššie označených rozhodnutí vydaných v trestnom konaní, teda bez dôvodných pochybností nasvedčujú tomu, že uznesením o vznesení obvinenia zo dňa 02.12.2003 sa v konečnom dôsledku nenaplnili predpoklady o spáchaní trestných činov, ktoré sa kládli navrhovateľovi za vinu. Odvolací súd ako nedôvodnú vyhodnotil i odvoláciu námietku odporcu, že orgány činné v trestnom konaní boli v trestnej veci vedenej proti navrhovateľovi zavádzané nepravdivou svedeckou výpoveďou

P. Y., ktorý bol právoplatne odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Prešov v konaní sp. zn. 1T/74/2011 za trestný čin krivého obvinenia v súvislosti so svojou svedeckou výpoveďou smerujúcou proti navrhovateľovi. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na závery rozsudku Okresného súdu Prešov (str. 11 rozsudku) i závery rozsudku Krajského súdu v Prešove (str. 6 a nasl. rozsudku), z ktorých možno bez dôvodných pochybností vyvodiť, že nevieryhodná svedecká výpoveď P. Y. nebola jediným dôkazom, ktorá viedla súdy k prijatiu záveru o tom, že skutok, pre ktorý bolo navrhovateľovi vznesené obvinenie a následne podaná obžaloba, nie je trestným činom, resp. nebolo dokázané, že by sa tento skutok stal. Okresný súd teda na prejednávanú vec správne aplikoval ust. § 1 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. a čo sa týka ústredného orgánu vystupujúceho v mene štátu, správne konal s Ministerstvom spravodlivosti SR, vychádzajúc z ust. § 25 ods. 2 v spojení s § 9 ods. 1 označeného zákona.

Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že navrhovateľ si v súvislosti s nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia uplatnil proti štátu právo na náhradu škody, ktorá mu mala vzniknúť vynaložením nákladov na obhajobu v trestnom konaní.

Náklady súvisiace s obhajobou, ktorú mu v trestnom konaní poskytol obhajca JUDr. Kuzma, vyčíslil na sumu 1.410,33 eur, ku ktorým pripočítal trovy predbežného prerokovania nároku vo výške 189,07 eur. Po čiastočnom späťvzátí návrhu a zastavení konania (o sumu 155,27 eur), navrhovateľ zotrval na náhrade škody, ktorá mu mala vzniknúť vynaložením nákladov na obhajobu poskytnutú obhajcom JUDr. Kuzmom vo výške 1.444,13 eur.

Náklady súvisiace s obhajobou, ktorú navrhovateľovi v trestnom konaní poskytol obhajca JUDr. Šafranko, vyčíslil na sumu 16.704,62 eur, ku ktorým pripočítal trovy predbežného prerokovania nároku vo výške 826,39 eur. Po čiastočnom späťvzátí návrhu a zastavení konania (o sumu 575,71 eur), navrhovateľ zotrval na nároku na náhradu škody, ktorá mu mala vzniknúť vynaložením nákladov na obhajobu poskytnutú obhajcom JUDr. Šafrankom vo výške 16.955,29 eur.

Z výroku (výrok II) i z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že okresný súd návrh navrhovateľa čo do sumy 1.444,13 eur (trovy obhajcu JUDr. Kuzmu) v celom rozsahu zamietol. Podstatným dôvodom bolo zistenie, že navrhovateľovi v súvislosti s poskytnutím právnych služieb obhajcom JUDr. Kuzmom žiadna škoda nevznikla, nakoľko náklady na tieto služby boli vyššie označenému obhajcovi uhradené odborovým zväzom polície. Navrhovateľ uvedenú skutočnosť nepopieral, namietal však, že JUDr. Kuzma nebol s odborovým zväzom v žiadnom právnom vzťahu a ak odborový zväz od neho časom v podstate požičanú sumu vymôže, nebude už môcť od odporcu požadovať nárok na náhradu škody, a to pre prekážku právoplatne zamietnutého návrhu. Odvolací súd vyhodnotil odvolanie navrhovateľa smerujúce proti zamietajúcej výroku napadnutého rozsudku ako nedôvodné. Stotožnil sa v celom rozsahu so závermi prvostupňového súdu v tom smere, že navrhovateľ ku dňu vydania rozhodnutia nepreukázal existenciu škody a preto mu nevzniklo ani právo na jej zaplatenie od odporcu. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti zamietajúceho výroku napadnutého rozsudku a s prihliadnutím na odvolacieho dôvodu navrhovateľa ďalej uvádza:

Preskúmaním spisového materiálu mal preukázané, že náklady na obhajobu navrhovateľa v trestnom konaní (i na obhajobu spolu obvineného P. E. - pozn. odvolacieho súdu), ktorú poskytol obhajca JUDr. Kuzma uhradil odborový zväz polície, a to bezhotovostným prevodom sumy 20.000,- Sk (dňa 17.10.2003) sumy 52.551,- Sk (dňa 26.03.2004) na účet vyššie uvedeného obhajcu (č. I. 122 spisu). Navrhovateľ na pojednávaní konanom dňa 05.06.2013 potvrdil, že odborovému zväzu polície nezaplatil žiadne peniaze, opak netvrdil ani v čase pred vyhlásením napadnutého rozsudku, ani v odvolaní. Štatút právnej ochrany členov odborového zväzu polície účinný od 01.11.1998 neupravoval povinnosť člena odborového zväzu polície vrátiť náklady spojené s poskytnutím právnej ochrany, ktoré boli uhradené odborovým zväzom. Štatút účinný od 01.07.2006 ukladá oprávnenej osobe povinnosť vrátiť finančné prostriedky (trovy súdneho konania a právneho zastupovania), ktoré obdrží na základe meritórnych rozhodnutí súdov, a to do fondu právnej ochrany (§ 14 ods. 3 Štatútu účinného od 01.07.2006). Navrhovateľ v prvostupňovom, ani v odvolacom konaní netvrdil a zároveň nepreukázal, že by odborový zväz polície od neho náklady obhajoby, zaplatenej JUDr. Kuzmovi niekedy požadoval, alebo v súdnom (resp. inom) konaní vymáhal. Nestalo sa tak i napriek tomu, že od doby, kedy odborový zväz polície uhradil obhajcovi JUDr. Kuzmovi náklady na obhajobu navrhovateľa v trestnom konaní, uplynulo viac ako 10 rokov. Okresný súd na základe vyššie uvedených zistení potom postupoval správne, keď navrhovateľom požadovaným peňažný nárok uplatnený na tom základe, že JUDr. Kuzmovi uhradil trovy obhajoby, zamietol, nakoľko i podľa odvolacieho súdu mu v tomto smere ku dňu vyhlásenia rozsudku žiadna škoda nevznikla. V tejto súvislosti sa žiada poznamenať, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 154 ods. 1 O.s.p.), ku ktorému nebolo preukázané, že navrhovateľovi vznikla škoda (úbytok majetku) v súvislosti s nákladmi na obhajobu, ktorú mal vynaložiť obhajcovi JUDr.

Kuzmovi. Nakoľko okresný súd v tomto smere správne uzavrel, že pokiaľ navrhovateľovi nevzniklo právo na zaplatenie škody v súvislosti s trovami obhajoby vynaložené obhajcovi JUDr. Kuzmovi, neprináleží mu ani právo na trovy predbežného prerokovania tohto nároku, odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bol návrh navrhovateľa vo zvyšku zamietnutý, podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Pokiaľ si navrhovateľ uplatnil voči odporcovi nárok na náhradu škody, ktorá mu mala vzniknúť v súvislosti s vynaložením nákladov na trovy obhajoby obhajcovi JUDr. Šafrankovi a pokiaľ okresný súd v tomto smere jeho návrhu (po čiastočnom späťvzatí o sumu 575,71 eur) na zaplatenie sumy 16.955,29 eur s príslušným úrokom z omeškania vyhovel, odvolací súd rozsudok okresného súdu v tejto vyhovujúcej časti zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie z nasledovných dôvodov: Zo spisového materiálu mal preukázané, že navrhovateľ si podľa zák. č. 58/1969 Zb. uplatnil ako náhradu škody i náklady, ktoré mal vynaložiť obhajcovi JUDr. Šafrankovi, ktorý mu poskytol právne služby v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 31T/126/2008. Skutočnosť, že navrhovateľ zaplatil vyššie uvedenému obhajcovi trovy obhajoby vo výške 16.704,62 eur, nebola medzi účastníkmi sporná (táto skutočnosť vyplýva i z príjmového pokladničného dokladu zo dňa 28.03.2011 založeného v súdnom spise), spornou nebola ani skutočnosť, že navrhovateľ si tento nárok (spolu s trovami predbežného prerokovania nároku vo výške 826,39 eur) uplatnil podľa § 9 zák. č. 58/1969 Zb. na ústrednom orgáne štátu žiadosťou zo dňa 01.04.2011, ktorej vyhovené nebolo. Okresný súd napadnutým rozsudkom (výrok I) návrhu navrhovateľa (po čiastočnom zastavení konania z dôvodu späťvzatia návrhu o sumu 575,71 eur) vyhovel z dôvodu, že nemal pochybnosti o správnosti vyčíslenia trov obhajoby, ktoré navrhovateľ zaplatil obhajcovi JUDr. Šafrankovi.

Odvolací súd po preskúmaní rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že odvolacie námietky odporcu smerujúce k výške priznaného nároku sú dôvodné. Ako dôvodnú vyhodnotil najmä námietku odporcu, ktorou namietal nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia rozsudku vo vzťahu k vyhovujúcemu výroku.

Odvolací súd z predloženého spisového materiálu zistil, že odporca v priebehu prvostupňového konania namietal jednotlivé úkony právnej služby, ktoré v trestnom konaní mal vykonať obhajca JUDr. Šafranko v prospech navrhovateľa. Nasvedčujú tomu prednesy zástupcu odporcu na pojednávaní dňa 05.06.2013, kde namietal správnosť určenia základnej sadzby tarifnej odmeny, úkon prípravy a prevzatia zastúpenia, zaplatenia notárskeho poplatku, vyúčtovanie cestovných nákladov, tiež na pojednávaní dňa 17.07.2013, kde namietal správnosť všetkých úkonov poskytnutej právnej služby i na pojednávaní dňa 02.10.2013, kde odporca namietal správnosť viacerých úkonov poskytnutej právnej služby, cestovné náhrady i náhradu za stratu času.

Odvolací súd sa na základe vyššie uvedených zistení nestotožnil so záverom okresného súdu vysloveným v odôvodnení napadnutého rozsudku, že v konaní nevznikli dôvodné pochybnosti o správnosti trov obhajoby, čo do priznanej sumy 16.955,29 eur, vyčíslenej obhajcom JUDr. Šafrankom, ani so záverom, že odporca len vo všeobecnosti namietal všetky úkony právnej služby, vykonané vyššie uvedeným obhajcom v trestnom konaní v prospech navrhovateľa. Ako už bolo konštatované v predchádzajúcej časti tohto odôvodnenia, odvolací súd ma za to, že odporca vzniesol v prvostupňovom konaní viaceré konkrétne námietky proti výške odmeny, ktorú vyúčtoval obhajca JUDr. Šafranko navrhovateľovi a ktorú odmenu mu navrhovateľ uhradil. Vzhľadom na uvedené zistenie i na skutočnosť, že v trestnom konaní vedenom proti navrhovateľovi nešlo o prípad rozhodovania o trovách nutnej obhajoby v zmysle ustanovení Trestného poriadku (navrhovateľ bol v predmetnom trestnom konaní zastúpený obhajcom JUDr. Šafrankom na základe udelenej plnej moci), mal okresný súd preskúmať dôvodnosť a účelnosť jednotlivých úkonov poskytnutej právnej služby a s prihliadnutím na námietky odporcu zároveň sa vysporiadať s týmito námietkami a vyhodnotiť ich v odôvodnení svojho rozhodnutia. Odvolací súd na podklade vyššie uvedených zistení a právnych úvah, rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým vyhovel návrhu navrhovateľa i vo výroku o trovách konania (ktorý je od zrušujúceho výroku závislým výrokom) zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, v ktorom sa okresný súd bude zaoberať i námietkami odporcu vo vzťahu k jednotlivým úkonom právnej služby, vznesenými v jeho odvolaní.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.